

KATHERINE MANSFIELD

Tots els contes

Traduccions de
PEP JULIÀ,
ANNA LLISTERRI
i MARTA PERA

Proa

KATHERINE MANSFIELD

TOTS ELS CONTES

Traduccions de Pep Julià,
Anna Llisterri i Marta Pera

Proa

PROA

A Tot Vent

Primera edició: febrer del 2018

Per la traducció d'*En una pensió alemanya* (*In a German Pension*):

© Anna Llisterri, 2017. Llicència a través de L'Avenç, SL, 2011

Per la traducció de *Felicitat i altres contes* (*Bliss and other stories*) i *La festa al jardí i altres contes* (*The garden party and other stories*): © Marta Pera, 2017

Per la traducció d'*Un niu de tórtres i altres contes* (*The doves' nest and other stories*) i *Una mica infantil i altres contes* (*Something childish and other stories*): © Pep Julià, 2017

Per la nota inicial sobre Katherine Mansfield: © Jordi Cornudella, 2017

Drets exclusius d'aquesta edició:

Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664

08034 Barcelona

www.proa.cat

ISBN: 978-84-7588-694-7

Dipòsit Legal: B. 834-2018

Impressió: Liberdúplex

Queda rigorosament prohibida sense autorització escrita de l'editor qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra, que serà sotmesa a les sancions establertes per la llei. Podeu adreçar-vos a Cedro (Centro Español de Derechos Reprográficos, www.cedro.org) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra (www.conlicencia.com; 91 702 19 70 / 93 272 04 47). Tots els drets reservats.

SUMARI

Katherine Mansfield	7
FELICITAT I ALTRES CONTES	13
LA FESTA AL JARDÍ I ALTRES CONTES	229
UN NIU DE TÓRTORES I ALTRES CONTES	429
EN UNA PENSIÓ ALEMANYA	581
UNA MICA INFANTIL I ALTRES CONTES	693
Índex de contes	891

PRELUDI

1

A la calessa no hi havia ni dos dits d'espai per a la Lottie i la Kezia. Quan en Pat les va carregar al capdamunt de l'equipatge, es van balancejar; la falda de l'àvia era plena i la Linda Burnell no hauria pogut suportar l'embalum d'una criatura a la seva falda ni per un tros de camí. La Isabel, amb aires de superioritat, estava instal·lada al costat del mosso nou al seient del cotxer. A terra hi havia maletes, bosses i caixes apilonades.

—Són coses del tot indispensables que no perdré de vista ni per un moment —va dir la Linda Burnell amb la veu tremolosa per la fatiga i l'emoció.

La Lottie i la Kezia estaven dretes al tros de gespa de darrere el barri, preparades per a la brega amb els abrics amb botons d'àncores de llautó i les gorretes rodones amb llaços amb vaixelles de guerra. Agafades de la mà, fitaven amb ulls rodons i solemnes primer les coses del tot indispensables i després la mare.

—És molt senzill, les hem de deixar. Vet aquí. És molt senzill, ens n'hem de desfer —va dir la Linda Burnell. Una rialleta estranya li va sortir volant dels llavis. Es va repenjar als coixins de cuir amb botons i va tancar els ulls, els llavis tremolant-li de ganes de riure. Per sort, en aquell moment la senyora Samuel

Josephs, que havia mirat l'escena des de darrere la persiana de la sala de casa seva, corria eixarrancada pel caminet del jardí.

—Ber què do eb deixa les dedes fins al vesbre, senyora Burdell? Bodrien barxar ab el carro del bodiguer, quad vingui al vesbre. Dod això del cabí s'ho ha d'ebbordar, oi?

—Sí, m'he d'emportar tot el que hi ha fora de casa —va dir la Linda Burnell, i va assenyalar amb una mà blanca les taules i les cadires que estaven de cap per avall a la gespa de davant. Que absurdes que eren! O s'havien de posar de cap per amunt, o la Lottie i la Kezia també s'havien de posar de cap per avall. I es moria de ganes de dir: «Poseu-vos de cap per avall, nenes, i espereu el botiguer». Això li va semblar tan exquisidament divertit, que no escoltava la senyora Samuel Josephs.

Aquell cos gras i grinyolaire es va abocar per sobre el barri, i la gran cara de gelatina va somriure.

—Do badeixi, senyora Burdell. La Loddie i la Kezia es bouden quedar a sobar ab els beus fills a l'habidació dels deds, i desbrés les acobbanyaré al carro.

L'àvia va rumiar.

—Sí, ben mirat és el pla més bo. Li estem molt agraïdes, senyora Samuel Josephs. Nenes, digueu «gràcies» a la senyora Samuel Josephs.

Dos refilets submisos:

—Gràcies, senyora Samuel Josephs.

—I sigueu bones minyones, i veniu —s'hi van acostar—, penseu a dir a la senyora Samuel Josephs si teniu ganes de...

—Sí, àvia.

—Do badeixi, senyora Burdell.

A l'últim moment la Kezia va deixar anar la mà de la Lottie i va córrer cap a la calessa.

—Vull fer un altre petó a l'àvia.

Però era massa tard. La calessa s'allunyava carrer amunt, amb la Isabel que rebentava d'orgull, amb el nas aixecat cap a tot el món, la Linda Burnell prostrada i l'àvia furgant entre les

curioses bagatel·les que havia ficat a la bosseta de seda negra a l'últim moment, per trobar alguna cosa per donar a la seva filla. La calessa es va allunyar guspirejant sota la llum del sol i la pols fina i daurada, turó amunt i més enllà. La Kezia es va mossegat el llavi, però la Lottie, amb molt de compte d'haver buscat el mocador primer, es va posar a gemegar.

—Mare! Iaia!

La senyora Samuel Josephs, com una gran i càlida funda de tetera de seda negra, la va embolcar.

—Do bassa res, baca. Has de ser valedda. Veniu a jugar a l'habidació dels deds!

Va posar el braç al voltant de la Lottie, plorosa, i se la va emportar. La Kezia les va seguir, fent una ganyota a l'obertura del vestit de la senyora Samuel Josephs, que portava descordat com sempre, amb dos llargs cordons roses de cotilla penjant.

El ploriqueig de la Lottie es va apagar quan pujaven les escales, però el fet de veure-la a la porta de la cambra dels nens amb els ulls inflats i el nas rajant va donar una gran satisfacció als petits Samuel Josephs, que seien en dos bancs en una taula llarga parada amb estovalles de lona i uns plats immensos amb pa i greix de rostit i dues gerres marrons que fumejaven lleugerament.

—I ara! Has plorat!

—Ui! Se t'han enfonsat els ulls!

—Oi que fa gràcia, el seu nas?

—Estàs vermella i blanca!

La Lottie era tot un èxit. Ho va notar i es va estufar, somrient amb timidesa.

—Vés a seure al cosdad de la Zaidee, xada —va dir la senyora Samuel Josephs—, i tu, Kezia, seu al cabdavall ab ed Boses.

En Moses li va fer una ganyota i quan s'asseia la va pessigar; però ella va fer veure que no se n'adonava. No suportava els nens.

—Què et ve de gust? —li va preguntar l'Stanley, inclinant-se sobre la taula molt atentament, amb un somriure—.

Amb què vols començar? Amb les maduixes amb nata o amb el pa i la salsa?

—Amb les maduixes amb nata, sisplau —va dir ella.

—Ha ha ha ha!... —Com van riure i com van picar la taula amb les culleretes! Quina ensarronada! Aquesta sí que era bona! Com l'havia enredada! Que bo, l'Stan!

—Ostres! S'ha pensat que ho deia de debò!

Ni tan sols la senyora Samuel Josephs, que servia la llet amb aigua, no va poder evitar un somriure.

—Do els brengueu el bèl l'úldim dia que sód aquí! —va esbufegar.

Però la Kezia va fer una gran mossegada al seu tros de pa amb salsa, i després el va posar dret sobre el plat. Amb el mos que hi faltava, semblava un barri petitó. Uf! Tant li feia! Una llàgrima li va rodolar galta avall, però no plorava. No hauria pogut plorar davant d'aquells horribles Samuel Josephs. Seia amb el cap acotat, i la llàgrima va degotar a poc a poc fins que la va atrapar amb una revolada de la llengua i se la va empassar abans que ningú la veiés.

2

Havent sopat, la Kezia va tornar cap a casa seva. Va pujar a poc a poc els esglaons de darrere i va travessar la cambra de rentar els plats fins a la cuina. No quedava res més que un tros de sabó groc i sorrenc en un racó de l'ampit de la finestra de la cuina i un retall de franel·la tacada amb una bossa de blau de la roba a l'altre. La llar de foc era plena d'escombraries. Va furgar-les bé, però no hi va trobar res més que una cinta per als cabells amb un cor pintat que havia estat de la minyona. Fins i tot allò ho va deixar estar, i es va arrossegar pel corredor estret fins a la sala. La persiana ve-

neçiana estava abaixada, però no tancada del tot. Entraven llargs llapis de rajos de llum brillant, i l'ombra ondulant d'un arbust de fora dansava en les línies d'or. Ara s'estava quieta, ara es tornava a bellugar, i ara arribava gairebé fins als seus peus. Zum! Zum! Un borinot va topar amb el sostre; les tatxes de la catifa tenien bocinets de borriçol vermell enganxats.

La finestra de la sala tenia un quadrat de vidre de color a cada angle. Un era blau i l'altre era groc. La Kezia es va ajupir per mirar una vegada més la gespa blava amb els lliris blaus que creixien al barri, i després la gespa groga amb lliris grocs i el barri groc. Mentre mirava, va aparèixer una Lottie xinesa a la gespa, que es va posar a treure la pols de les taules i les cadires amb una punta del davantal. De debò era la Lottie? La Kezia no en va estar del tot segura fins que no va mirar pel vidre normal.

A dalt, a l'habitació dels seus pares, hi va trobar una capsa de píndoles negra i brillant per fora i vermella per dins, amb un borrelló de cotó fluix.

—Hi podria guardar un ou d'ocell —va decidir.

A l'habitació de la minyona hi havia un botó encastrat en una esquerdada del terra, i en una altra esquerdada uns quants grans de collaret i una agulla llarga. Sabia que a l'habitació de l'àvia no hi havia res; l'havia vista fer l'equipatge. Va anar a la finestra i s'hi va amorrar, amb les mans contra el vidre.

A la Kezia li agradava estar-se així a la finestra. Li agradava la sensació del vidre fred i brillant als seus palmells calents, i li agradava mirar les divertides puntes blanques que li sortien als dits quan els premia fort contra el vidre. Mentre s'estava allà, el dia va anar titil·lant fins que va ser fosc. Amb la foscor va arribar el vent arrossegant-se amb esbufecs i udols. Les finestres de la casa buida feien batzegades, va arribar un cruixit de les parets i dels terres, un tros de ferro deseparat donava cops a la teulada. Tot d'un plegat la Kezia es va estar molt, molt quieta, amb els ulls oberts de bat a bat i els genolls junts, fent pressió l'un amb l'altre. Tenia por. Volia cridar la Lottie i no deixar-la

de cridar en tota l'estona mentre baixava les escales i sortia de la casa. Però ALLÒ era darrere seu, l'esperava a la porta, al capdamunt de les escales, al capdavall de les escales, s'amagava al corredor, disposat a sortir corrents per la porta de darrere. Però la Lottie també era a la porta de darrere.

—Kezia! —va dir alegrement—. Ha arribat el botiguer. Tot és al carro, i tres cavalls, Kezia. La senyora Samuel Josephs ens ha donat un mocador molt gros perquè ens tapem, i diu que et cordis l'abric. No sortirà per l'asma.

La Lottie era molt important.

—Vinga, nenes —va dir el botiguer. Va fer un ganxo amb els grans polzes i les va aixecar per les aixelles. La Lottie va col·locar el mocador «amb molta cura» i el botiguer els va embolicar els peus amb un tros de flassada vella.

—Amunt. Mira que fàcil.

Haurien pogut ser un parell de ponis joves. El botiguer va ensopegar amb les cordes que aguantaven la càrrega, va desenganxar el fre de la roda i, xiulant, es va enfil·lar al seu costat.

—Estiguem molt juntes —va dir la Lottie—, perquè si no, t'emportes el mocador, Kezia.

Però la Kezia s'arrambava al botiguer. Destacava al seu costat tan gros com un gegant i feia olor de nous i de caps de fusta noves.

3

Era la primera vegada que la Lottie i la Kezia sortien tan tard. Tot es veia diferent —les cases de fusta pintada, molt més petites que no eren de dia; el jardí, molt més gran i salvatge. Estrelles brillants esquitxaven el cel i la lluna estava penjada sobre el port xopant les ones d'or. Veien el far encès a Quarantine Island, i llums verds sobre les piles de carbó.

—Ara arriba el barco de Picton —va dir el botiguer assenyalant un petit vapor tot guarnit amb perles brillants.

Però quan van arribar al capdamunt del turó i van començar a baixar per l'altra banda, el port va desaparèixer, i tot i que encara eren a la ciutat, estaven ben perdudes. Altres carros els passaven pel costat trontollant. Tothom coneixia el botiguer.

—Boranit, Fred.

—Boranit, O! —cridava ell.

A la Kezia li agradava molt sentir-lo. Sempre que veia aparèixer un carro de lluny, ella mirava amunt i esperava aquella veu. Era un vell amic; ella i l'àvia havien anat sovint a casa seva a comprar raïm. El botiguer vivia sol en una casa amb un hivernacle adossat a una paret, construït per ell mateix. Una para preciosa s'escampava i feia arcades per tot l'hivernacle. Ell li agafava el cistell marró, el folrava amb tres grans fulles i llavors es palpava el cinturó buscant un ganivetet de banya, s'estirava i tallava un gran raïm blau i el posava sobre les fulles amb tanta tendresa, que la Kezia s'aguantava l'alè per mirar-s'ho. Era un home molt gros. Portava pantalons marrons de vellut, i una llarga barba castanya. Però no portava mai coll, ni que fos diumenge. Tenia el clatell colrat, d'un vermell intens.

—On som, ara? —Cada cinc minuts una de les nenes li feia la pregunta.

—Ves, això és Hawk Street, o Charlotte Crescent.

—Esclar! —la Lottie va parar l'orella quan va sentir aquest nom; sempre li havia semblat que Charlotte Crescent li pertanyia d'una manera especial. Molt poca gent tenia un carrer amb el seu nom.

—Mira, Kezia, és Charlotte Crescent. Oi que es veu diferent?

Ara tot el que era conegut va quedar enrere. Ara el gran carro s'endinsava trontollant en camps desconeguts, per camins nous amb marges de fang a cada banda, pujava a turons molt, molt costeruts, baixava a valls plenes d'arbustos, traves-

sava rius amples i poc fondos. Més i més enllà. La Lottie capcinejava; es va arraulir, va mig lliscar fins a la falda de la Kezia i s'hi va quedar. Però la Kezia no podia obrir prou els ulls. El vent bufava i ella tremolava; però les galtes i les orelles li cremaven.

—Les estrelles van d'un cantó a l'altre? —va preguntar.

—No, que jo sàpiga —va dir el botiguer.

—Tenim un noncle i una atia que viuen al costat de la casa nova —va dir la Kezia—. Tenen dos fills, en Pip és el gran, i el petit es diu Rags. Té un marrà. Li ha de donar la llet amb una atetera esmaltada amb un guant tapant el broc. Ens ho ensenyarà. Quina diferència hi ha entre un marrà i una ovella?

—Que un marrà té banyes i t'envesteix.

La Kezia va rumiar.

—No el vull veure si fa por —va dir—. No puc sofrir els animals que se't tiren a sobre com els gossos i els lloros. Sovint somio en animals que se'm volen tirar a sobre, camells i tot, i quan em persegueixen, el cap se'ls fa molt g-gros.

El botiguer no va dir res. La Kezia el va mirar, girant els ulls cap amunt. Llavors va allargar un dit i li va acariciar la màniga; era peluda.

—Que ja som a prop? —va demanar.

—No falta gaire —va contestar el botiguer—. Cansada?

—No tinc ni gota de son —va dir la Kezia—. Però els ulls se'm giren cap amunt d'una manera molt estranya.

Va fer un sospir llarg, i perquè els ulls no se li giressin, els va tancar.

Quan els va tornar a obrir avançaven sorollosament per una avinguda que tallava el jardí com una xurriacada, llavors van donar la volta a una illa verda, i darrere l'illa, però fora de la vista fins que no s'hi arribava, hi havia la casa. Era llarga i de construcció baixa, amb un porxo amb columnes i balcons tot al voltant. La massa blanca i tova jeia sobre el jardí verd com una bèstia adormida. I ara una i després una altra de les fines-

tres es van il·luminar. Algú caminava per les habitacions buides amb un llum a la mà. En una finestra de baix titil·lava la claror d'un foc. Una emoció estranya i deliciosa semblava rajar de la casa en onades tremoloses.

—On som? —va dir la Lottie redreçant-se al seient.

Portava la gorra de mariner tota a una banda i a la galta hi portava la marca d'un botó d'àncora que s'hi havia clavat mentre dormia. El botiguer la va aixecar amb tendresa, li va posar bé la gorra i li va allisar la roba arrugada. Ella es va quedar parpellejant al graó de baix del porxo mirant com la Kezia arribava volant per l'aire fins als seus peus.

—Ooh! —va exclamar la Kezia estenent els braços.

L'àvia va sortir del vestíbul fosc amb un llumet. Somreia.

—Heu trobat el camí, a les fosques? —va dir.

—I tant.

Però la Lottie tentinejava al graó de baix del porxo com un ocell que ha caigut del niu. Si s'estava quieta un moment, s'adormia; si es repenjava en qualsevol cosa, se li tancaven els ulls. No podia fer ni un pas més.

—Kezia —va dir l'àvia—, me'n puc fiar, que portis el llum?

—Sí, àvia.

La vella es va doblegar per posar-li a les mans aquella cosa resplendent que respirava i va agafar a coll la Lottie, borratxa.

—Cap aquí.

Van travessar un vestíbul quadrat ple de paquets i centenars de lloros (però els lloros només eren a l'empaperat) i un corredor estret on els lloros persistien a passar volant pel costat de la Kezia amb el llum.

—Estigueu molt callades —les va avisar l'àvia deixant la Lottie a terra bo i obrint la porta del menjador—. La pobra marona té un mal de cap molt fort.

La Linda Burnell, en una cadira ampla de vímet, amb els peus sobre un coixí i una manta de quadres escocesos a la falda,

s'estava davant del foc que crepitava. En Burnell i la Beryl seien a taula al mig de la sala, menjant un plat de costelles fregides i bevent te d'una tetera de pisa marró. Al respatller del seient de la mare s'hi recolzava la Isabel. Tenia una pinta als dits, i pen-tinava els rínxols del front de la mare amb delicadesa i concen-tració. A fora de la bassa del llum i de la claror del foc, la sala s'estenia, fosca i nua, fins a les finestres buides.

—Que són les nenes? —Però a la Linda tant se li'n donava; ni tan sols va obrir els ulls per veure-ho.

—Deixa el llum, Kezia —va dir la tia Beryl—, si no vols que es cali foc a la casa abans que haguem desempaquetat les coses. Més te, Stanley?

—Vinga, posa-me'n mitja tassa —va dir en Burnell abo-cant-se sobre la taula—. Agafa una altra costella, Beryl. Aques-ta carn és de primera, oi? Ni massa magra ni massa grassa. —Es va girar cap a la seva dona.— Vols dir que no canviaràs d'idea, Linda, maca?

—Només de pensar-hi ja estic tipa. —Va alçar una cella a la seva manera.

L'àvia va portar pa i llet a les nenes i es van asseure a taula, acalorades i endormiscades darrere el fum ondulant.

—He menjat carn per sopar —va dir la Isabel, encara pen-tinant suaument—. M'he menjat tota una costella, amb l'os i tot, amb salsa Worcester. Oi, pare?

—Au, no fanfarronegis, Isabel —va dir la tia Beryl.

La Isabel estava desconcertada.

—No fanfarronejava, oi, mare? No volia fanfarronejar pas. He pensat que ho voldrien saber. Només els ho volia dir.

—Molt bé. Ja n'hi ha prou —va dir en Burnell. Va empè-nyer el plat, es va treure un escuradents de la butxaca i es va posar a furgar-se les dents, fortes i blanques.

—Miraràs que en Fred tingui un mos d'alguna cosa a la cuina abans de marxar, oi, mare?

—Sí, Stanley. —La vella es va girar per marxar.

—Espera't un momentet. M'imagino que ningú no sap on són les meves sabatilles, oi? M'imagino que no les trobaré durant un parell de mesos, oi?

—Sí —va sortir de la Linda—. A sobre de tot de la bossa de lona que diu «coses indispensables».

—Doncs oi que me les portaràs, mare?

—Sí, Stanley.

En Burnell es va posar dret, es va estirar, i quan s'acostava al foc s'hi va girar d'esquena i es va aixecar el faldó de la jaqueta.

—Vaja, ens trobem en un bon vesper. Eh, Beryl?

La Beryl, fent glops de te, els colzes sobre la taula, li somreia per damunt de la copa. Portava un davantal rosa desconegut; les mànigues de la brusa, arremangades fins als muscles, mostraven els seus bonics braços pigats, i s'havia deixat anar els cabells sobre l'esquena en una llarga cua.

—Quant creus que trigarem a estar instal·lats? Un parell de setmanes? —la va punxar.

—Déu meu! I ara! —va dir la Beryl amb desimboltura—. El pitjor ja ha passat. La minyona i jo hem trescat com esclaves tot el dia, i des que la mare ha arribat, també ha treballat com una mula. No ens hem assegut ni un moment. Imagina't, quin dia!

L'Stanley hi va ensumar un retret.

—No devies esperar pas que m'escapés corrents del despatx per clavar catifes, oi?

—I esclar que no —va riure la Beryl. Va deixar la tassa i va sortir a corre-cuita del menjador.

—Què coi espera que fem? —va demanar l'Stanley—. Asseure'ns a ventar-la amb una fulla de palma mentre una colla de professionals fan la feina? Déu meu, si no pot donar un cop de mà de tant en tant sense haver de cridar a canvi de...

I se li va enfosquir la cara quan les costelles es van començar a barallar amb el te en el seu estómac tan sensible. Però la Linda li va donar la mà i el va estirar fins al seu costat, al seient de vímet.

—És un mal moment per tu, noi —li va dir. Tenia les galtes molt blanques, però somreia i cargolava els dits dins de la gran mà vermella que tenia agafada. En Burnell callava. Tot d'un plegat es va posar a xiular. «Pura com un lliri, joiosa i lliure...». Bon senyal.

—Us sembla que us agradarà? —va preguntar.

—No t'ho volia dir, però em sembla que t'ho he de dir, mare —va dir la Isabel—. La Kezia es beu el te de la tassa de la tia Beryl.

4

Les va portar al llit l'àvia. Anava al davant amb una espelma; els graons ressonaven quan els peus els trepitjaven. La Isabel i la Lottie tenien una habitació per a elles soles; la Kezia es va cargolar al llit tou de l'àvia.

—Que no tenim llençols, àvia?

—No, aquesta nit, no.

—Fa pessigolles —va dir la Kezia—, però és com els indis. —Va estirar l'àvia fins on era ella i li va fer un petó sota la barbeta.— Vine al llit aviat i sigues el meu guerrer indi.

—Mira que ets ximpleta —va dir la vella, acotxant-la com a ella li agradava que l'acotxessin.

—No em deixes una espelma?

—No. Xxxt. Dorm.

—Doncs em deixes la porta oberta?

Es va cargolar fins a fer-se rodona, però no es va adormir. Des de tota la casa arribava soroll de passos. La mateixa casa cruixia i petava. De baix arribaven veus que murmuraven en veu alta. Una vegada va sentir l'atac de rialles de la tia Beryl, i una altra, la trompeta forta d'en Burnell sonant-se. A fora de la finestra centenars de gats negres amb els ulls grocs seien al cel mirant-se-la —però no tenia por. La Lottie deia a la Isabel:

—Avui resaré des de dins el llit.

—No ho pots fer, Lottie. —La Isabel era estricta.— Déu només t'excusa de resar des del llit si tens febre.

I la Lottie es va rendir:

«Bon Jesús, fill de Maria
no em desempareu per res,
vulgueu que jo, algun dia,
vingui amb vós a dalt del cel».

I després es van ajeure, esquena amb esquena, els petits darreres tot just tocant-se, i es van adormir.

Dreta en una bassa de claror de lluna, la Beryl Fairfield es desvestia. Estava cansada, però feia veure que ho estava molt més del que ho estava —deixava caure la roba, es tirava enrere la cabellera espessa i calenta amb un gest lèndrid.

—Que cansada que estic... Molt cansada.

Va tancar els ulls un moment, però els llavis somreien. L'alè pujava i baixava en el seu pit com dues ales ventant. La finestra era oberta de bat a bat; feia calor, i en algun lloc del jardí de fora, un jove, esvelt i bru, amb ulls burletes, caminava de puntetes entre els arbustos, collia flors i en feia un gran ram, i es va esmunyir fins sota la seva finestra i va estirar el braç per donar-li el ram. Ella es va trobar abocada a fora. Ell va treure el cap entre les flors de cera brillant, rient, murri.

—No, no —va dir la Beryl.

Es va allunyar de la finestra i es va posar la camisa de dormir pel cap.

«Que atrevit, que poc raonable que és l'Stanley, de vegades», pensava, cordant-se. I llavors, quan ja estava ajaguda, va venir el vell pensament, el pensament cruel: ai, si almenys ella tingués diners propis.

Un jove, immensament ric, acaba d'arribar d'Anglaterra. Es coneixen per casualitat... El nou governador és solter... Hi

ha un ball a la casa del Govern... Qui és aquella jove exquisida amb setí *eau de nil*? La Beryl Fairfield...

—El que més m'agrada —va dir l'Stanley repenjan-se al costat del llit per fer-s'hi una bona gratada a les espatlles i a l'esquena abans de ficar-s'hi— és que la casa m'ha sortit baratíssima, Linda. Avui mateix en parlava amb en Wally Bell i m'ha dit que no pot entendre com van acceptar la meva xifra. Aquestes terres cada vegada tindran més valor... D'aquí a deu anys..., esclar que haurem d'anar a poc a poc i retallar les despeses tant com puguem. No dorms, oi?

—No, maco. Ho he sentit tot —va dir la Linda.

Ell va saltar sobre el llit, es va inclinar sobre d'ella, i va bufar l'espelma.

—Bona nit, senyor negociant —va dir ella, i li va agafar el cap per les orelles i li va fer un petó ràpid. La seva veu fluixa i llunyana semblava sortir del fons d'un pou.

—Bona nit, maca. —Li va passar el braç per sota la nuca i la va atreure cap a ell.

—Sí, abraça'm —va dir la veu fluixa des del fons del pou.

En Pat, el mosso que feia de tot, estava estenallat a la seva petita cambra de darrere la cuina. La jaqueta i els pantalons de mil ratlles s'aguantaven al penjador de la porta com un penjat. De la vora de la flassada sortien els dits del peu torts, i a terra, al seu costat, hi havia una gàbia de vímet buida. Semblava un quadre còmic.

—Quac-quac —arribava de la minyona. Tenia vegetacions. L'última d'anar al llit va ser l'àvia.

—Què? Encara no dorms?

—No, t'esperava —va dir la Kezia.

La vella va sospirar i es va estirar al seu costat. La Kezia va

ficar el cap sota el braç de l'àvia i va fer un xisclet. La vella la va estrènyer lleugerament i va tornar a sospirar; es va treure les dents i les va posar en un got d'aigua a terra, al seu costat.

Al jardí, algunes òlibes petites, posades a les branques de l'arbre d'escorça de blonda, cridaven: «Més porc; més porc». I més lluny, al bosc, sonava una xerradissa ronca i ràpida: «Ha-ha-ha... Ha-ha-ha».

5

L'alba va arribar esmolada i fresca amb núvols vermells sobre un cel verd pàl·lid, amb gotes d'aigua a totes les fulles i brins d'herba. Una brisa va bufar tot el jardí, va fer caure rosada i pètals, va tremolar sobre els prats molls, i es va perdre en el bosc fosc. Al cel van surar per un moment uns quants estels minúsculs, i després van desaparèixer —es van desfer com bombolles. I se sentia clarament en la quietud del matí el so del rierol al prat, corrent sobre les pedres fosques, entrant i sortint als clots sorrencs, amagant-se sota mates d'arbustos de baies fosques, desbordant-se en un pantà de flors d'aigua grogues i créixens.

I llavors, amb el primer raig de sol, van començar els ocells. Ocells grossos i descarats, estornells i minàs, xiulaven als prats, i els ocells petits, cadeneres i pit-roigs i cues-de-ventall, saltaven de branca en branca. Un alció preciós plantat damunt la tanca del prat s'endreçava amb el bec la seva esplèndida bellesa, i un *tui* cantava les seves tres notes i reia i les tornava a cantar.

—Que fort que piulen els ocells —va dir la Linda en el seu somni. Caminava amb el pare per un prat verd esquitxat de margarides. Tot d'un plegat ell es va ajupir, va separar l'herba i li va mostrar una boleta de borrissol ben bé als seus peus.

—Oh, pare, pobrissó! —Va fer un bol amb les mans per tenir-hi l'ocellet i li va acariciar el cap amb el dit. Era molt dòcil.

Però va passar una cosa curiosa. Quan l'acariciava es va començar a inflar, es va estarrufar i va semblar que engolia alguna cosa, es va fer més i més gros i li va semblar que els ulls rodons li somreien amb malícia. Ara els seus braços amb prou feines eren prou amples per aguantar-lo i el va deixar caure al davantal. S'havia convertit en un nadó amb el cap gros i pelat i la boca d'ocell oberta de bat a bat, obrint-se i tancant-se. El pare va fer una rialla forta i sonora i ella es va despertar i va veure en Burnell dret a la finestra obrint sorollosament la persiana tant com es podia.

—Hola—va dir—. No t'he despertat pas, oi? No fa un dia gens lleig.

Estava contentíssim. Un temps com aquest rematava el seu bon negoci. Li semblava, d'alguna manera, que també havia comprat aquell dia tan esplèndid —que anava inclòs per un preu irrisori en la casa i el terreny. Es va afanyar a banyar-se i la Linda es va girar i es va incorporar sobre un colze per veure l'habitació a plena llum. Tots els mobles havien trobat el seu lloc —tot el parament, que deia ella. Fins i tot les fotografies eren a la lleixa de la llar de foc i els flascons de medecines al prestatge de damunt del rentamans. La seva roba jeia en una cadira —coses per sortir: una capa porpra i un capell rodó amb una ploma. Mirant-les, li van venir ganes d'anar-se'n d'aquella casa, també. I es va veure allunyant-se de tots en una petita calessa, allunyant-se de tothom sense cap gest de comiat.

Va tornar l'Stanley cenyit amb una tovallola, tot lluent i picant-se les cuixes. Va llançar la tovallola molla damunt la capa i el barret d'ella, i plantat ben bé al centre d'un quadrat de llum de sol va començar a fer els seus exercicis. Respirant a fons, es doblegava i s'ajupia com una granota, i projectava les cames a una banda i a l'altra. Estava tan content amb el seu cos ferm i obedient que es va picar al pit i va fer «Ah!» en veu alta. Però es veia que aquest vigor admirable l'allunyava extraordinàriament de la Linda. Ella jeia al llit blanc i desfet mirant-se'l com des dels núvols.

—No et fot! Punyeta! —va dir l'Stanley, que s'havia ficat en una camisa blanca emmidonada i s'havia trobat que algun idiota havia estret el coll, i ara havia quedat atrapat. Va caminar empipat fins a la Linda movent els braços.

—Sembles un gall dindi engreixat —va dir ella.

—Engreixat. M'agrada, això —va dir l'Stanley—. No tinc ni una unça de greix. Toca.

—De pedra. De ferro —se'n va burlar ella.

—Te'n faries creus —va dir l'Stanley com si fos terriblement interessant—, de la quantitat de nanos del club que fan panxa. Nanos joves, no et pensis; de la meua edat. —Es va fer la clenxa als cabells rojos i espessos, els ulls blaus i rodons fixos en el mirall, els genolls doblegats, perquè el tocador sempre era, no et fot, una mica massa baix per a ell.— En Little Wally Bell, per exemple —i es va estirar, descrivint sobre el seu cos una corba enorme amb la pinta—. Creu-me, em faria pànic...

—No pateixis, rei. Tu no t'engreixaràs mai. Ets massa enèrgic.

—Sí, sí, potser tens raó —va dir, consolat per centena vegada; es va treure una navalla de nacre de la butxaca i es va començar a tallar les ungles.

—L'esmorzar, Stanley. —La Beryl era a la porta.— Ah, Linda, la mare diu que encara no et llevis. —Va treure el cap per la porta. Portava un bon tros de lilà enganxat als cabells.

»Tot el que ahir al vespre vam deixar al porxo, avui és xop. Hauríeu de veure la marona escorrent les taules i les cadires. Però no s'ha fet malbé res... —Això amb una mirada imperceptible a l'Stanley.

—Has dit a en Pat que em tingui la calessa a punt? Hi ha sis milles i mitja ben bones fins al despatx.

«Ja m'imagino com serà, això de matinar per anar al despatx», va pensar la Linda. «Tot seran presses».

—Pat, Pat —va sentir cridar la minyona. Però es veia que en Pat era difícil de trobar; aquella veu poca-solta va continuar bramant pel jardí.

La Linda no va tornar a descansar fins que l'últim cop de porta li va dir que per fi l'Stanley era fora.

Més tard va sentir la canalla jugant al jardí. La veueta impassible i compacta de la Lottie cridava:

—Ke-zia! Isa-bel!

Sempre s'estava perdent, o perdia la gent i la tornava a trobar, amb gran sorpresa per part seva, darrere del primer arbre o de la primera cantonada.

—Ah, encara bo que sou aquí.

Les havien fet fora havent esmorzat i els havien dit que no tornessin a entrar a casa fins que no les cridessin. La Isabel empenyia un elegant cotxet atapeït de nines tocades i posades i a la Lottie li permetia, com un gran què, anar al seu costat aguantant el para-sol de les nines damunt la cara de la de cera.

—On vas, Kezia? —va preguntar la Isabel, que es delia per trobar alguna feineta domèstica per a la Kezia i així tenir-la sota el seu domini.

—Ah, surto un moment —va dir la Kezia...

I no les va sentir més. Quin esclat de llum, a l'habitació. No podia sofrir les persianes pujades fins a dalt de tot a cap hora del dia, però al matí era intolerable. Es va girar cap a la paret i, mandrosament, amb un dit, va dibuixar una rosella a l'empaperat amb una fulla i una tija i una poncella botida, a punt d'obrir-se. En el silenci, sota el traç del dit, la rosella semblava viva. Va palpar els pètals enganxosos, com de seda, la tija, peluda com la pell de grosella, la fulla aspra, i el capoll tibant, setinat. Era normal que les coses cobressin vida així. No tan sols les coses grosses i sòlides com els mobles, sinó també les cortines i les mostres dels teixits i els serrells dels edredons i els coixins. Quantes vegades no havia vist el serrell de borles de l'edredó convertir-se en una curiosa processó de ballarins assistits per sacerdots... Perquè hi havia unes quantes borles que no ballaven pas, sinó que caminaven solemnement, inclinades endavant com si resessin o entonessin càntics. Quantes vega-

des els flascons de remeis no s'havien convertit en una corrua d'homenets amb barrets de copa marrons... i la gerra del rentamans tenia una manera de seure a la palangana com un ocell gras en un niu rodó.

«Aquesta nit he somiat ocells», va pensar la Linda. Com anava? No se'n recordava. Però el més estrany del fet que les coses cobressin vida era el que feien. Escoltaven, semblaven inflar-se amb algun contingut misteriós i important, i quan estaven ben plenes li semblava que somreien. Però no era sols per a ella, aquell somriure murri i secret; eren membres d'una societat secreta i es somreien entre elles. De vegades, quan s'adormia durant el dia, es despertava i no podia moure ni un dit, ni tan sols podia girar els ulls a la dreta o a l'esquerra, perquè ELLES hi eren; de vegades, quan sortia d'una habitació i la deixava buida, sabia, en el moment de tancar la porta, que ELLES l'omplien. I hi havia vegades, al vespre, quan ella era a dalt, potser, i tots els altres eren a baix, que amb prou feiens les podia esquivar. Llavors no podia córrer, no podia cantussejar; si provava de dir gaire a la lleugera «Coi de didal», a ELLES no les enganyava. ELLES sabien la por que tenia; ELLES veien com girava el cap quan passava per davant del mirall. A la Linda sempre li havia semblat que ELLES volien alguna cosa d'ella, i sabia que si es donava i estava callada, més que callada, en silenci, immòbil, passaria alguna cosa de debò.

«Quin silenci, ara», va pensar. Va obrir bé els ulls, i va sentir el silenci teixint la seva teranyina flonja sense fi. Que lleugerament que respirava; amb prou feines calia que respirés.

Sí, tot havia cobrat vida, fins a la partícula més minúscula, més ínfima, i no notava el llit, surava, suspesa en l'aire. Tan sols semblava que escoltés amb els ulls ben oberts i vigilants, que esperés que arribés algú que no arribava, que aguaités que passés alguna cosa que no passava.

A la cuina, al llarg taulell de fusta sota les dues finestres, la senyora Fairfield rentava els plats de l'esmorzar. La finestra de la cuina donava a un gran tros d'herba que arribava fins a l'hort i els parterres de ruibarbre. A una banda del tros d'herba hi havia la cambra de rentar els plats i el cobert de la bugada, i per damunt del cobert emblanquinat creixia un cep nuós. Ahir havia observat que uns quants tirabuixons de circells s'havien ficat a les esquerdes i sortien pel sostre de la cambra de rentar els plats i totes les finestres del cobert tenien un farbalà espès de verd ondulat.

—M'agraden molt les parres de raïm —havia assegurat la senyora Fairfield—, però no crec que el raïm maduri, aquí. Fa falta el sol australià.

I va recordar que la Beryl, quan era petita, havia agafat uns quants grans de raïm blanc de la parra del porxo de darrere de la casa de Tasmània i una gran formiga vermella l'havia picada a la cama. Va veure la Beryl amb un vestidet de quadres escocesos amb llaços vermells a les espatlles cridant tan esgarrifosament que mig carrer hi havia acudit corrents. I com se li havia inflat la cama, pobra criatura! «Bufa!». La senyora Fairfield es va quedar sense alè pensant-hi. «Pobre fill, quina cosa tan espantosa». I va prémer els llavis i va anar als fogons a buscar més aigua calenta. L'aigua s'inflava en bromera a la gran palangana sabonosa amb bombolles roses i blaves al capdamunt de l'escuma. La senyora Fairfield anava arremangada fins als colzes i tenia els braços tenyits d'un rosa intens. Portava un vestit gris de fulard estampat amb grans pensaments liles, un davantal blanc de lli i una gorra alta de mussolina blanca en forma de motllo per a la gelea. Al mig del coll hi portava una lluna creixent de plata amb cinc mussolets asseguts, i al voltant, una cadena de rellotge de perles negres.